

Välkommen till

Uppstartskonferens

Lärprocess Framtidens socialtjänst,

2026-2028

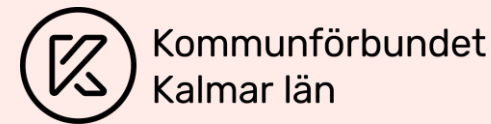

GÖTEBORGS
REGIONEN

KFH

RSS DALARNA
REGIONAL SAMVERKANS- OCH STÖDSTRUKTUR FÖR
LÄNETS FEMTON KOMMUNER OCH REGION DALARNA

Kommunförbundet
Kalmar län

REGION
SÖRMLAND

KOMMUNAL UTVECKLING
JÖNKÖPINGS LÄN

Fyrbodals
kommunalförbund

FORSKNING
& UTVECKLING
ÖSTERGÖTLAND

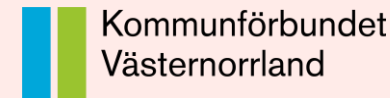
Region
Gävleborg

SKÅNES
KOMMUNER

Region
Västmanland

Kommunförbundet
Västernorrland

Region Uppsala

NORRBOTTENS
KOMMUNER

Västerbottens län:
FoU Socialtjänst

Region Örebro län

RSS Halland

STORSTHLM
KOMMUNER I SAMVERKAN

REGION
KRONOBERG

FoU VÄLFÄRD VÄRMLAND

skaraborgs
kommunalförbund

REGION
BLEKINGE

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

Region
Gotland

RSS

Regionala
samverkans- och
stödstrukturer

Ni kommer att få
presentationen och
länkar till filmer
efter konferensen.

Program

Tid	Programpunkt
09.00 - 09.30	Drop-in, mingel och fika
09.30	Välkomna och inledning Vilka är vi till för? Introduktion till temat
10.45	Fika
11.00	Vad vet vi om våra invånare?
12.00	Lunch
13.00	Hur lyssnar vi på våra invånare? Hur skapar vi en förebyggande välfärd för invånarna del 1
14.30	Fika
14.50	Hur skapar vi en förebyggande välfärd för invånarna del 2 Avslutning
16.00	Tack för idag!

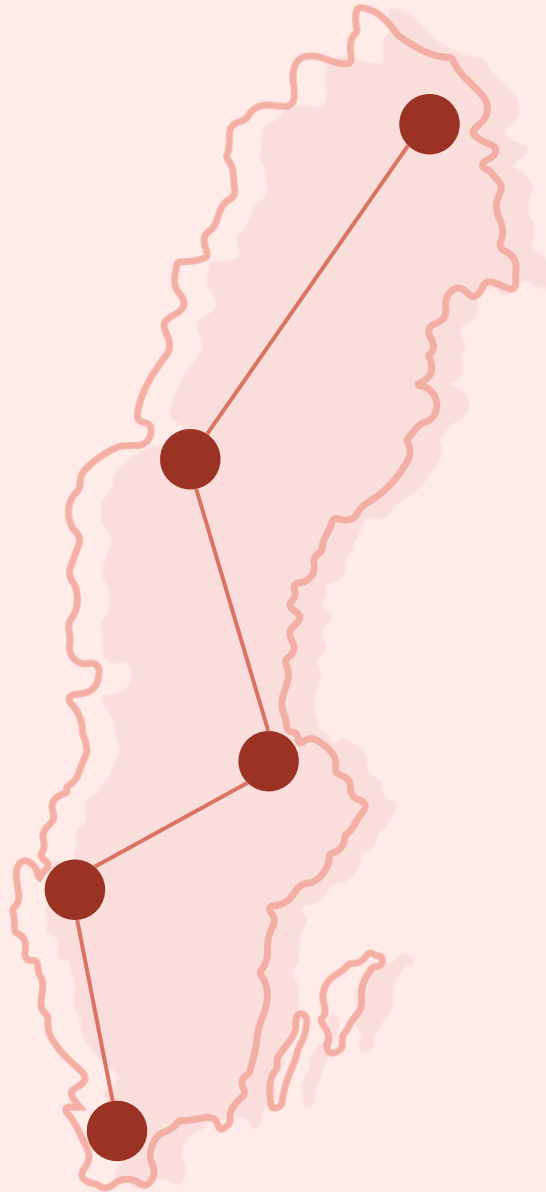
Praktisk information

- Vi tar bilder under dagen, säg till Filip om du inte vill vara med på bild.
- Toaletter finns i korridoren.
- Håll utkik på närmaste nödutgång. Återsamlingsplatsen är på andra sidan hotellet vid MalmöMässan.
- Fika serveras utanför konferenslokalen på samma plan.
Lunch blir i Percys Restaurang, personal leder er dit.
Mingla gärna med era kollegor som ingår i samma lärgrupp.
- Ny bordsplacering efter lunch.

Incheckning

- Vad heter du?
- Vad arbetar du med?/Vilket uppdrag har du?
- Välj en förflyttning som är särskilt viktig för dig. Berätta kort varför!

Uppstartskonferens

- Ett 20-tal uppstartskonferenser genomförs runt om i landet under januari och februari.
- Cirka 2 200 deltagare (chefer, förtroendevalda och nyckelpersoner) från 280 kommuner.
- Temat för uppstartskonferensen är invånare.

Vilka är här idag?

Socialtjänsten ska vara

**Förebyggande
och lätt
tillgänglig**

**Jämlik och
jämställd**

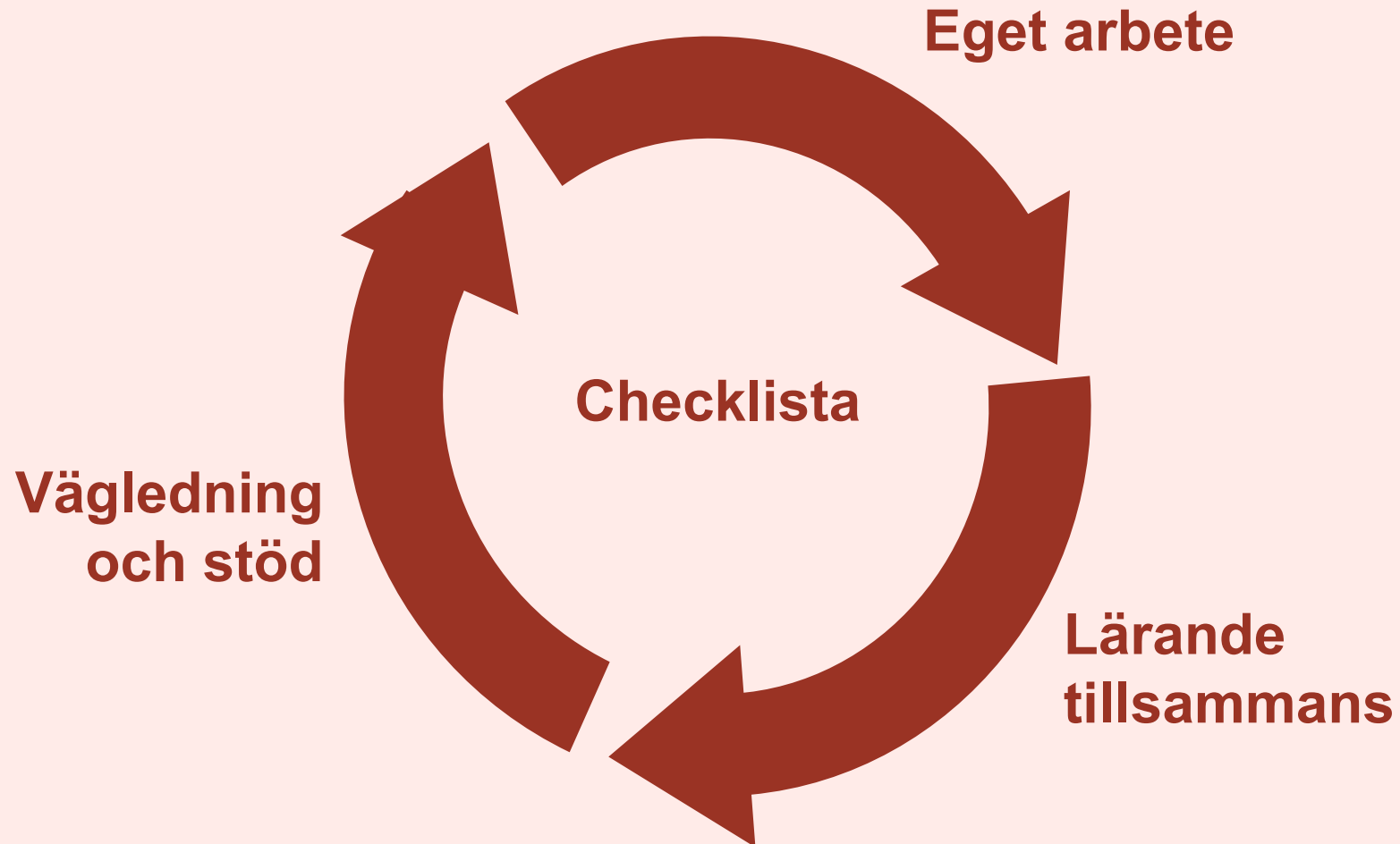
**Kunskaps-
baserad**

Lärprocessen syftar till att...

- Stödja kommuner att ställa om i linje med nya socialtjänstlagen
- Bidra till lärande mellan kommuner
- Ge möjlighet till utveckling i hela landet

**Gemensam
process för att
förändra läget!**

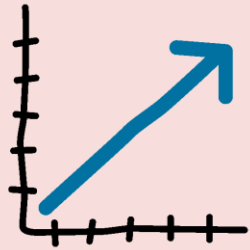

Tillsammans nationellt, regionalt och lokalt!

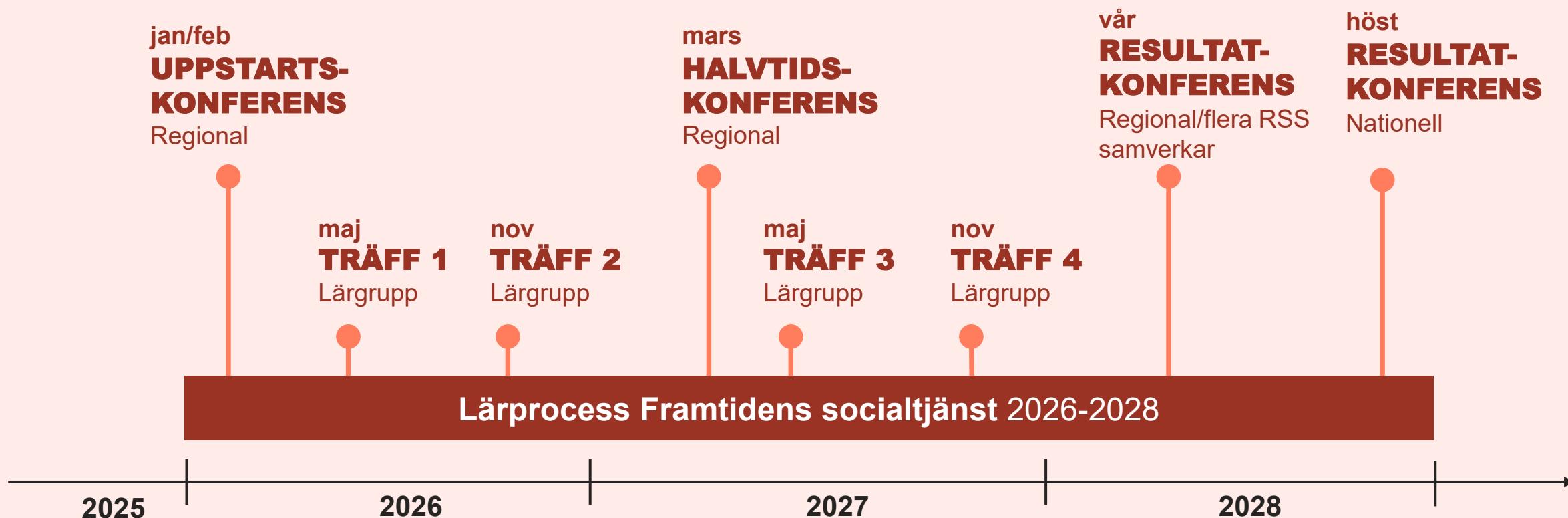
Temat för lärprocessen

Göra samma bättre

Tänka helt nytt

Kommunernas egna utvecklingsarbete

Uppstarts- konferens

Invånare

Syfte: Ska ge deltagarna möjlighet till erfarenhetsutbyte, kunskap och ge nya insikter som driver utvecklingsarbetet på hemmaplan framåt.

**Vilka är vi till för?
Introduktion till temat
invånare**

**Hur lyssnar vi på våra
invånare?**

Vad vet vi om våra invånare?

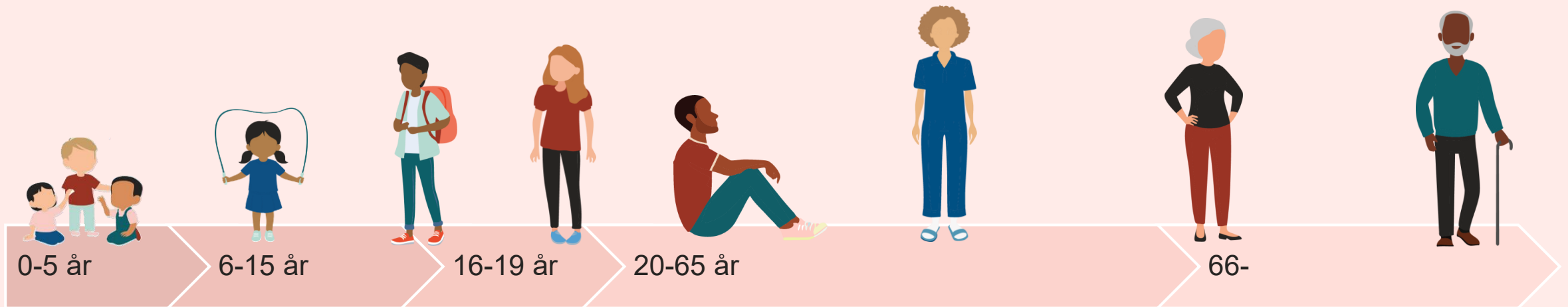
**Hur skapar vi en
förebyggande välfärd för
invånarna?**

Vilka är vi till för?

Introduktion till temat invånare

Vem ser du
framför dig?

Vilka är vi till för?

Utgå från invånarna

1. Sammanställ befintlig kunskap
2. Lyssna på brukare och anhöriga
3. Lyssna på invånare
4. Ta tillvara medarbetarnas kunskaper
5. Upptäck skillnader
6. Involvera berörda i utvecklingen
7. Använd framtagna kunskap i planering och styrning

Ta tillvara invånarnas resurser

Passiva mottagare

Samskapande

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Regionala
samverkans- och
stödstrukturer

Film: Vilket samhälle vill vi skapa?

Längd: ca 6 min

Vad kan ledningen göra för att ta tillvara invånarnas resurser?

- Vem är min kommuns motsvarighet till "ICA-Örjan" eller "Parkour-Maria"?
- När har vi tagit tillvara invånares, brukares eller anhörigas resurser på ett sätt som vi är stolta över i vår kommun?
- Vad kan ledningen göra för att kommunen ska kunna hitta och ta tillvara kraften och resursen från olika invånare?

The image shows a notepad titled "Uppstartskonferens" with the RSS logo. It has three columns for notes, each with a heading and a "Skriv text här" (Write text here) box. The headings are: "Vad vet vi om våra invånare?", "Hur lyssnar vi på våra invånare?", and "Hur skapar vi en förebyggande välfärd för invånarna?". The top right corner of the notepad is labeled "ANTECKNINGAR".

Instruktion:

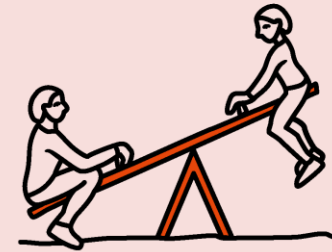
1. Reflektera enskilt 1 min.
2. Diskutera tillsammans vid bordet, fördela tiden så att alla kan bidra.
3. Dokumentera, använd anteckningsblad.
4. Utse en person som kan berätta i helgrupp.

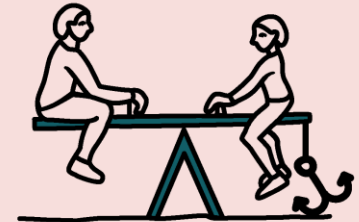
Återkoppling i helgrupp

- Vem är min kommuns motsvarighet till "ICA-Örjan" eller "Parkour-Maria"?
- När har vi tagit tillvara invånares, brukares eller anhörigas resurser på ett sätt som vi är stolta över i vår kommun?
- Vad kan ledningen göra för att kommunen ska kunna hitta och ta tillvara kraften och resursen från olika invånare?

Jämlikhet och jämställdhet

Omotiverade
skillnader

Jämlik,
jämställd

Daniel Boyacioglu

Daniel är poet, dramatiker och låtskrivare. Han har bland annat gett ut sju diktsamlingar på förlaget Wahlström & Widstrand. Han spelar också huvudrollen i SVT:s humorserie Kiosken.

Daniel har läst in en dikt till lärprocessen om jämlikhet, jämställdhet och utanförskap.

Vilka tankar väcker
texten hos dig?

Reflektion i par

Paus – Åter 11:00

Vad vet vi om våra invånare?

Utgå från invånarna

1. Sammanställ befintlig kunskap
2. Lyssna på brukare och anhöriga
3. Lyssna på invånare
4. Ta till vara medarbetarnas kunskaper
5. Upptäck skillnader
6. Involvera berörda i utvecklingen
7. Använd framtagna kunskap i planering och styrning

Samla in kunskap
om och från
invånarna

Kunskap genom att följa upp

Inte veta

Följa upp

Känsla och kultur

Vetenskap,
beprövad erfarenhet

Del 1: Hur delar vi kunskapen vi har?

Diskutera runt borden och lär av varandra

- Hur delar ni kunskap om invånarna mellan socialtjänsten, övriga förvaltningar och den övergripande nivån i era kommuner?
- Hur använder ni den samlade kunskapen framåt i era kommuner?

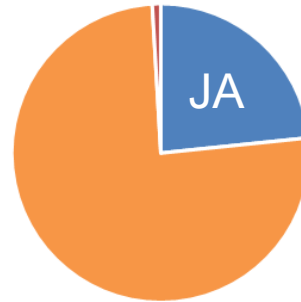
Instruktion:

1. Berätta för varandra vad ni diskuterade på förberedelsemötet.
2. Dokumentera gärna själv för din egen och din kommuns skull.

Regionala svar, Mentimeter

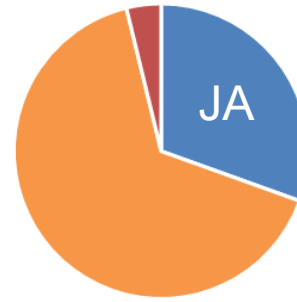
NATIONELLT

Vet vi hur levnadsvillkor
skiljer sig åt för olika
grupper i vår kommun?

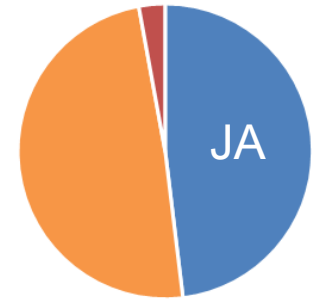
■ Ja ■ Delvis ■ Nej

Vet vi hur olika invånares
behov av social omsorg
förändras över tid?

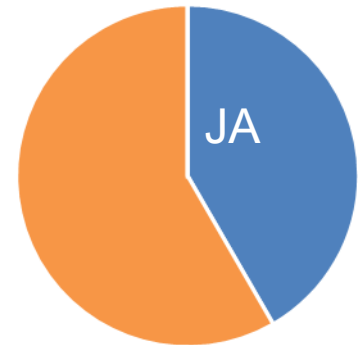
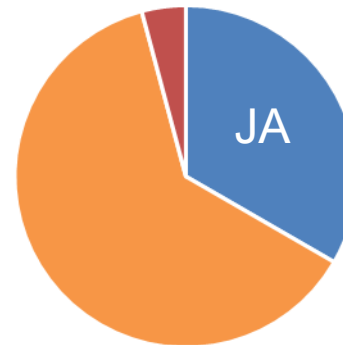
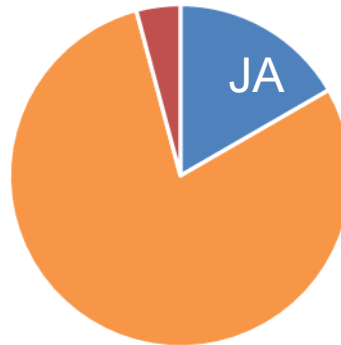
■ Ja ■ Delvis ■ Nej

Vet vi hur sociala
problem påverkar olika
grupper på sikt?

■ Ja ■ Delvis ■ Nej

Skåne och Hallands län

■ Ja ■ Delvis ■ Nej

Del 2: Vilken kunskap saknar vi?

För att vi ska kunna skapa en förebyggande och lätt tillgänglig välfärd för invånarna i min kommun:

- **Vad behöver vi veta om invånarna som vi inte vet idag?** Formulera en eller flera frågor, t.ex. varför skiljer sig resultaten mellan kommunens skolor, varför känner vissa grupper inte tillit till socialtjänsten eller vilka är de bakomliggande orsakerna till otrygghet i område x.
- **Vilka invånare behöver vi mer kunskap om?** Skriv ner en eller flera grupper, t.ex. de som bor på landsbygden, äldre som inte tar emot insatser idag eller utomeuropeiskt födda kvinnor.

Instruktion:

Reflektera enskilt och dokumentera i Mentimeter. Scanna QR-koden.

Del 3: Hur styr och leder vi framåt för att få denna kunskap?

- Vilka frågor vill ni ha svar på och vilka grupper ni vill veta mer om?
- Hur styr och leder vi framåt för att få denna kunskap? Vad gör vi om kunskapen saknas?

Instruktion:

1. Berätta vad du skrev i Mentimeter.
2. Diskutera tillsammans vid borden, fördela tiden så att alla kan bidra.
3. Dokumentera, använd anteckningsblad.
4. Utse en person som kan berätta i helgrupp.

Återkoppling i helgrupp

- Vilken kunskap saknar vi:
 - Vilka frågor vill vi ha svar på?
 - Vilka grupper vill vi veta mer om?
- Hur styr och leder vi framåt för att få denna kunskap?
- Vad gör vi om kunskapen helt saknas?

Utgå från invånarna

1. Sammanställ befintlig kunskap
2. Lyssna på brukare och anhöriga
3. Lyssna på invånare
4. Ta till vara medarbetarnas kunskaper
5. Upptäck skillnader
6. Involvera berörda i utvecklingen
7. Använd framtagna kunskap i planering och styrning

Samla in kunskap
om och från
invånarna

Involvera medarbetare och chefer

- Delar de vår bild av vilken kunskap som behövs?
- Skulle de formulera frågorna på samma sätt som vi?
- Har de andra tankar om vilken målgrupp vi bör vända oss till och hur dialogen bäst kan genomföras?

Lunch

Åter 13:00

**Bords-
placering**

När ni kommer tillbaka,
sätt er enligt
”bordsplacering sittning 2
(se namnbricka)

**Tillsammans
förändrar vi
läget!**

Välkommen tillbaka!

Presentationssrunda

- Vad heter du?
- Vad arbetar du med?/Vilket uppdrag har du?
- Känner du en bra lyssnare och hur gör de?

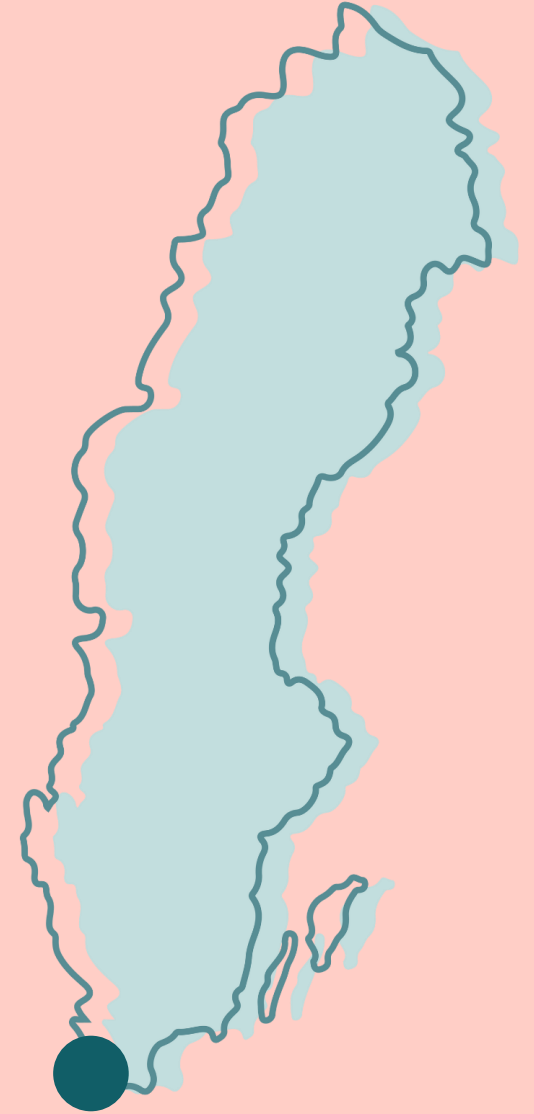
Hur lyssnar vi på våra invånare?

Varför lyssna på invånare?

Film: Dialogsocioonomer i Malmö stad

Längd: 10 min

Vad väckte filmen för tankar?

- Vad väckte filmen för tankar och idéer hos er?
- Hur märks det att vår kommun lyssnat på invånare?
- Vad kan jag i min roll och vi som ledning göra för att stärka invånarnas tillit?

Instruktion:

1. Reflektera enskilt 1 min.
2. Diskutera tillsammans vid bordet, fördela tiden så att alla kan bidra.
3. Dokumentera, använd anteckningsblad.

Menti-resultat

På vilket sätt tar du inom styrning och ledning del av organisationers, invånares eller brukares kunskap, erfarenheter och idéer?

FÖR KOMMUNSTYRELSENS

ORDFÖRANDE är synlighet och tillgänglighet i vardagen utmärkande.

- Spontana och planerade möten
- Medborgardialoger och initiativ
- Föreningskontakter
- Direktkommunikation

KOMMUNDIREKTÖRER fokuserar på strategisk överblick och styrning.

- Medborgar- och brukarundersökningar
- Ledningsgruppsarbete och avstämningar
- Dialoger
- Rapporter

FÖRTROENDEVALDA (nämnd)

Fokus på en blandning av formell återrapportering och direkta möten med medborgarna.

- Råd och dialogmöten
- Verksamhetsbesök
- Information från förvaltningen
- Personlig kontakt

NYCKELPERSONER arbetar med aggregerad data.

- Analys, statistik och rapporter
- Dialog med organisationen
- Utvärderingar och systematik
- Processtöd

CHEFER betonar i hög grad användandet av strukturerade metoder och indirekt information via sin personal.

- Brukarundersökningar och enkäter
- Genom medarbetare
- Synpunkter och klagomål
- Forum och råd
- Direktkontakt

Hur gör vi?

- Berätta kort för varandra om ett exempel på hur er kommun tar del av invånares respektive brukares behov, erfarenheter och idéer? Både från socialtjänsten och övriga delar av kommunen eller när ni gör det tillsammans.
- Tänk på hur ni lyssnar på olika grupper av invånare!

Instruktion:

1. Berätta för varandra i par vad ni diskuterade på förberedelsemötet.
2. Dokumentera gärna själv för din egen och din kommuns skull.
3. Utse en person som kan berätta i helgrupp.

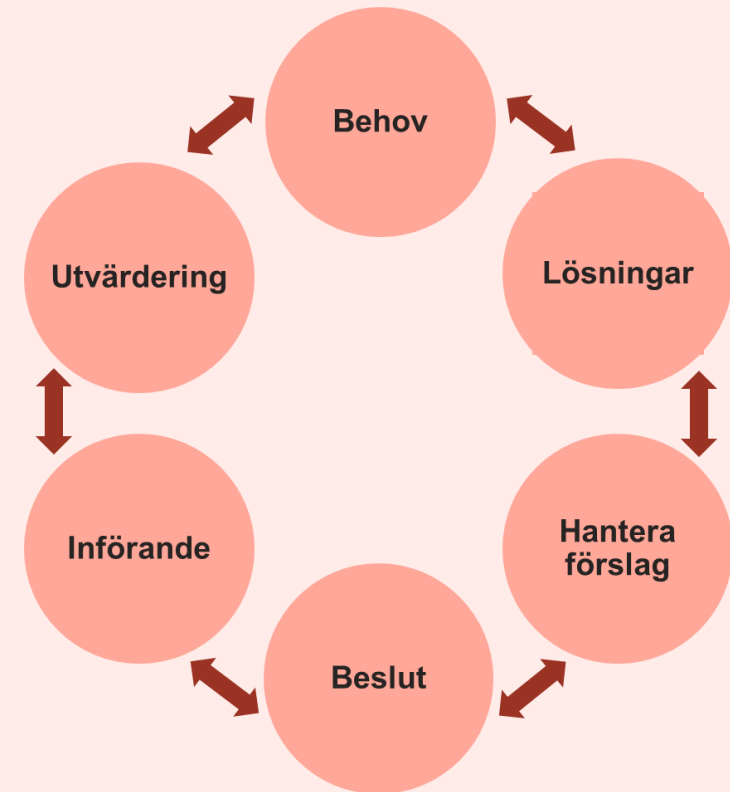
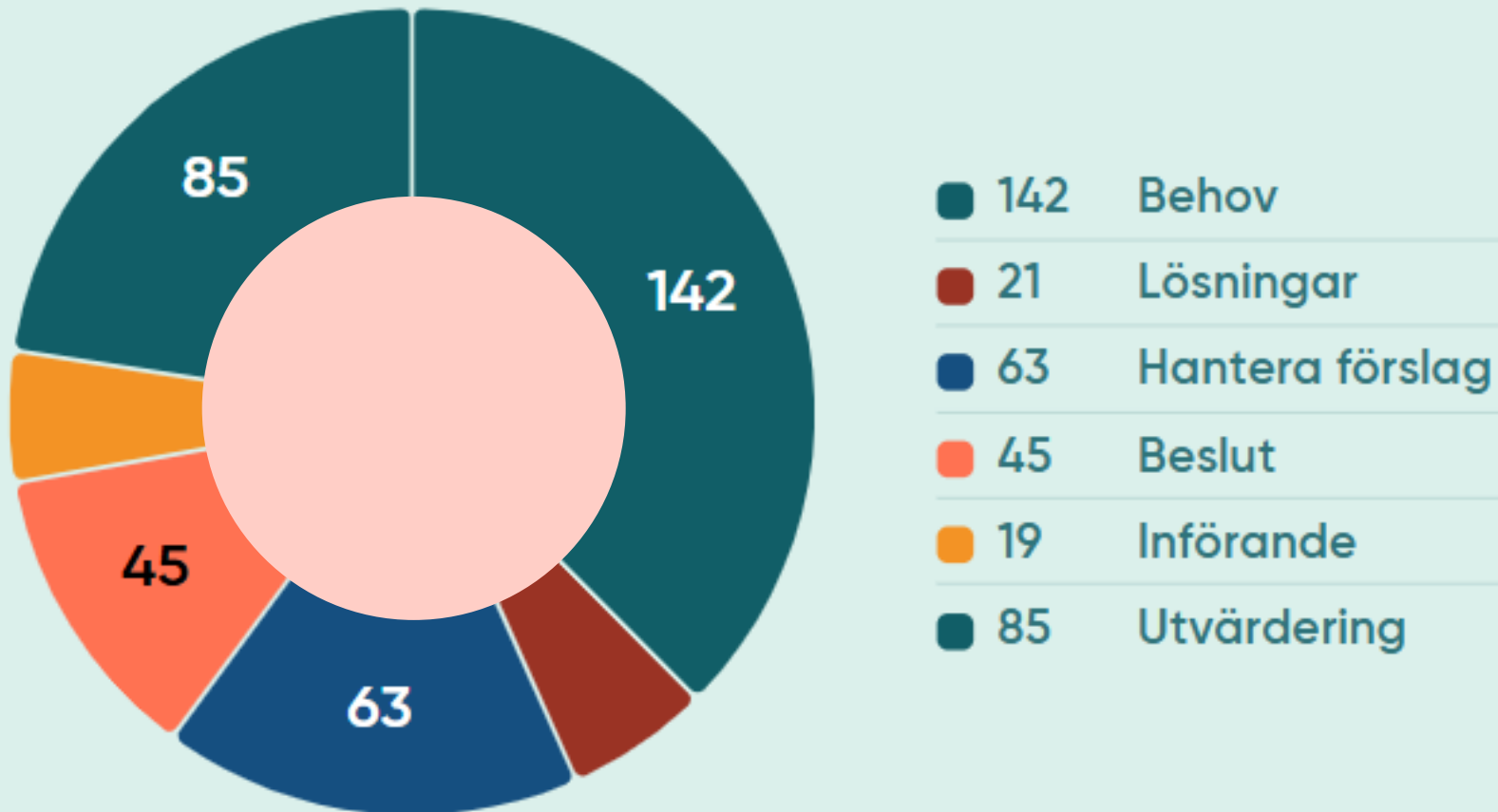
Återkoppling i helgrupp

Hur tar er kommun del av invånares respektive brukares behov, erfarenheter och idéer?

- Några par berättar vad de pratade om utifrån sina olika roller.
- Vad säger ni från...?

Menti-resultat

I vilket skede i besluts-/förändringsprocessen lyssnar du på invånare/brukare oftast?

Hur gör vi?

- I vilket skede lyssnade man på invånare i filmen om dialogsociologer?
- Skulle ni önska att ni lyssnade i ett annat skede än ni oftast gör?

Instruktion:

1. Berätta för varandra i par vad ni diskuterade på förberedelsemötet.
2. Dokumentera gärna själv för din egen och din kommuns skull.

Menti-resultat

Hur styr och leder du för att medarbetare ska arbeta med involvering och delaktighet på olika sätt?

Kommunstyrelsens ordförande

fokuserar på politisk målstyrning och tidig medborgardialog i budgetarbete. Genom ett inlyssnande ledarskap och dialog med kommundirektören motverkas stuprörstänkande. KSO ger mandat till nämndordföranden att arbeta inkluderande och påminner ständigt om vilka vi är till för.

Kommundirektör skapar strukturer via policydokument, budgetprocesser och ledningsgrupper. Genom att införa en tillitsbaserad kultur och organisera lärandeplattformar sprids goda exempel. KD betonar vikten av dialog, förtydligade mål och modet att lyssna på målgruppers behov.

Förtroendevalda styr genom politiska beslut, inriktningsmål och budget. De främjar delaktighet genom att efterfråga medarbetarnas kunskap och brukarundersökningar. Genom verksamhetsbesök och dialog med chefer skapas förutsättningar för en öppen kultur där invånarnas perspektiv sätts i centrum.

Chefer använder tillitsbaserat ledarskap och forum som APT för dialog. De styr genom mål i verksamhetsplaner och metoder som IBIC/BBiC. Fokus ligger på att vara förebilder och påminna om invånarnas behov via uppföljning och tjänstedesign.

Nyckelpersoner agerar metodstöd genom workshops och utbildning. De stöttar chefer med enkäter, statistik och implementering av nya arbetssätt. Genom att tidigt påtala användarbehov i processer säkerställer de att målgruppens delaktighet integreras i den operativa verksamhetsutvecklingen.

Hur gör vi?

- Berätta kort för varandra om ett exempel på hur du styr och leder för att medarbetare ska lyssna på invånare. Både från socialtjänsten och övriga delar av kommunen eller när ni gör det tillsammans.

Instruktion:

1. Berätta för varandra i par vad ni diskuterade på förberedelsemötet.
2. Dokumentera gärna själv för din egen och din kommuns skull.
3. Utse en person som kan berätta i helgrupp.

Återkoppling i helgrupp

Hur styr och leder du för att medarbetare ska lyssna på invånare?

- Några par berättar vad de pratade om utifrån sina olika roller.
- Vad säger ni från...?

Kan ni komma på ett helt nytt sätt?

Utforska om ni kan ni komma på ett helt nytt sätt att lyssna eller involvera invånare som ingen har provat ännu?

Instruktion:

Reflektera enskilt och dokumentera i Mentimeter. Scanna QR-koden.

Mikropaus!

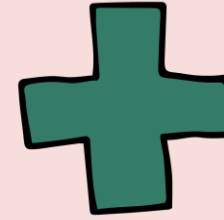

Del 1

Hur skapar vi en förebyggande välfärd för invånarna?

- En förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst

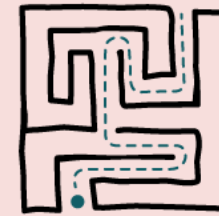
Socialtjänsten ska bli mer förebyggande och lätt tillgänglig

Akut

Förebyggande

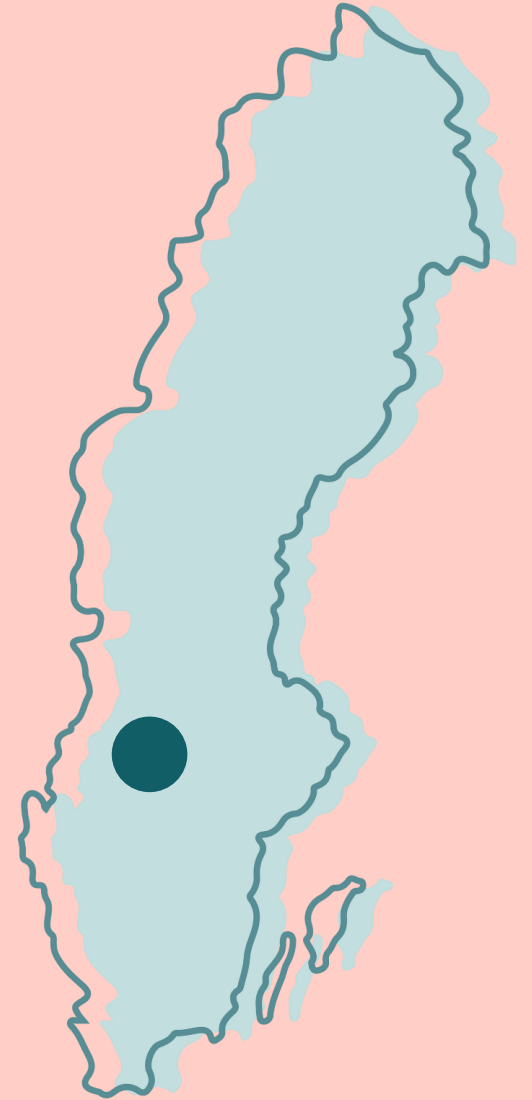
Sluten, krånglig

Lätt tillgänglig

Film: Förebyggande arbete i Karlstad

Längd: 15 min

Hur styra och leda för att inte arbeta förebyggande?

- Tänk på ett exempel, verkligt eller fiktivt, på när socialtjänsten eller andra delar av kommunen inte arbetar förebyggande?
- I ditt exempel, vad gjorde ledningen för att det skulle bli så? Eller vad gjorde den inte?

Instruktion:

1. Reflektera enskilt 1 min.
2. Diskutera tillsammans, fördela tiden så att alla kan bidra.
3. Dokumentera i Mentimeter. Scanna QR-koden.

Paus – Åter 14:50

Hur styra och leda för att arbeta mer förebyggande?

- Tänk på ett exempel, verkligt eller fiktivt, på när socialtjänsten och/eller andra delar av kommunen arbetar förebyggande?
- I ditt exempel, vad gjorde ledningen för att det skulle bli så? Eller vad gjorde den inte?

Instruktion:

1. Reflektera enskilt 1 min.
2. Diskutera tillsammans, fördela tiden så att alla kan bidra.
3. Dokumentera i Mentimeter. Scanna QR-koden.
4. Utse en person som kan berätta ert bästa förslag i helgrupp.

Återkoppling i helgrupp

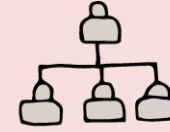
Hur styra och leda för att **arbeta** mer
förebyggande?

Del 2

Hur skapar vi en förebyggande välfärd för invånarna?

- Systemtänkande för omställning

System- tänkande för omställning

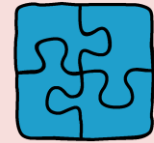
Stuprör

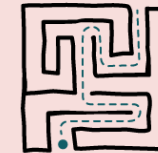
Samarbete

Fokus på delar

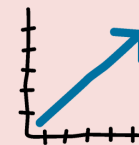
Samlat system

Sluten, krånglig

Lätt tillgänglig

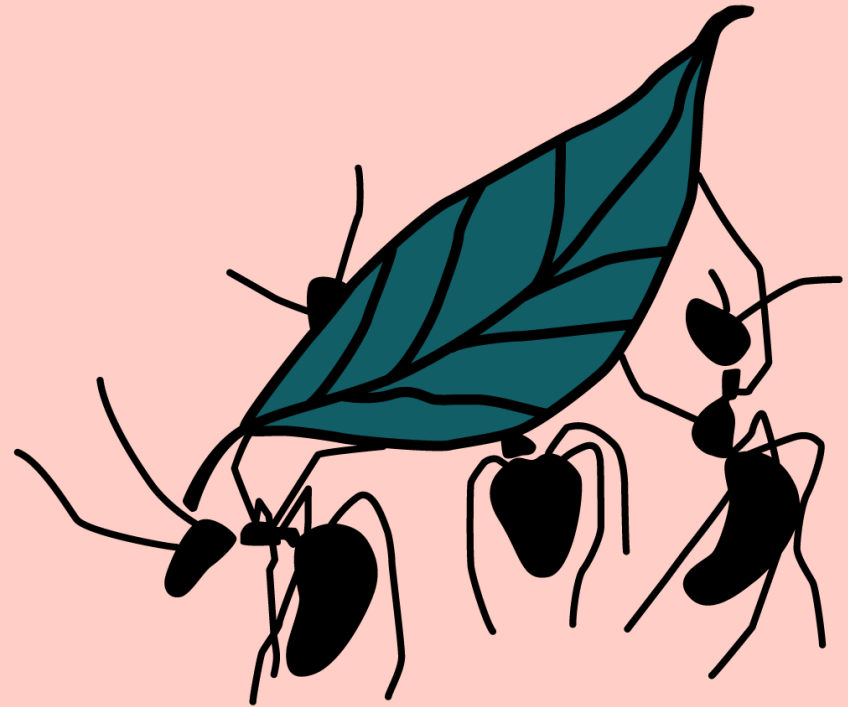
Göra samma bättre

Tänka helt nytt

Film: Att ställa om system

Längd 12 min

Vad växer fram?

Individuell reflektion

Ser du tecken på att ett förebyggande system håller på att växa fram i och utanför din egen organisation? Ser du tecken på motsatsen?

Gruppdiskussion

Laget runt:

1. Vilka tecken ser vi på att ett förebyggande system håller på att växa fram? Ser du tecken på motsatsen?
2. Vad skulle du, i din roll, kunna göra för att ge kraft åt det förebyggande systemet som växer fram?

Instruktion:

1. Reflektera enskilt 1 min.
2. Diskutera tillsammans, fördela tiden så att alla kan bidra.
3. Dokumentera, använd anteckningsblad.
4. Utse en person som kan berätta i helgrupp.

Återkoppling i helgrupp

1. Vilka tecken ser vi på att ett förebyggande system håller på att växa fram? Ser du tecken på motsatsen?
2. Vad skulle du, i din roll, kunna göra för att ge kraft åt det förebyggande systemet som växer fram?

Avslutning

dags att knyta ihop säcken

Utgå från invånarna

1. Sammanställ befintlig kunskap
2. Lyssna på brukare och anhöriga
3. Lyssna på invånare
4. Ta tillvara medarbetarnas kunskaper
5. Upptäck skillnader
6. Involvera berörda i utvecklingen
7. Använd framtagna kunskap i planering och styrning

**Vad har vi
pratad om
idag?**

Panel: Vad tar vi med oss?

Utcheckning

- Har jag lärt mig eller tänkt på något nytt idag?

Vad skulle
ICA-Örjan eller
Parkour-Maria har sagt
om dagen/gjort nu?

Instruktion:

Reflektera enskilt, skriv ner
för dig själv och berätta för
din granne vid bordet.

Vad händer härnäst?

- Möte om efterpaketet (1-3 h) i anslutning till uppstartskonferensen.
- Checklista, vägledning och stöd lanseras på webbplatsen Framtidens socialtjänst vecka 8.
- Förberedelsepaketet inför lärträff 1 skickas senast fredag den 6 mars 2026.
- Lärträff 1 i lärgruppen sker i maj.

jan/feb
**UPPSTARTS-
KONFERENS**
Regional

Boka in möte
för (1-3
timmar).

Boka in möte
för (3-5
timmar).

maj
LÄRTRÄFF 1
Lärgrupp

MÖTE INFÖR
Lokalt

MÖTE EFTER
Lokalt

MÖTE INFÖR
Lokalt

2025

2026

Nästa tema

Kommunövergripande Skatta läget

- Fyll i digitalt senast 28 feb 2026
- Möjlighet att jämföra nationellt

Filmlänkar

Alla filmer i denna presentation ligger på SKR:s webbplats Framtidens socialtjänst.

[Uppstartskonferens | Framtidens socialtjänst | SKR](#)

Vad tyckte ni om konferensen?

- Vad har varit bra?
- Vad hade kunnat vara bättre?

Lämna gärna in era
nyckelband när ni går ut!

Tack för idag!

Vi ses framöver.

Anna, Astrid, Lina & Harald

